

BIZNES I PRAWA CZŁOWIEKA

W czerwcu 2011 r. Rada Praw Człowieka przyjęła jednogłośnie The Guiding Principles on Business and Human Rights implementujące UN “Protect, Respect and Remedy” Framework (tzw. Wytyczne ONZ ds. Biznesu i Praw Człowieka). Wytyczne ONZ, które już w momencie przygotowań cieszyły się szerokim poparciem wszystkich interesariuszy, stanowią pierwszy globalny standard stworzony, by przeciwdziałać naruszeniom praw człowieka, gdy naruszenia te są wynikiem prowadzenia działalności gospodarczej. Wytyczne obejmują 3 filary ONZ “Protect, Respect and Remedy Framework” i wskazują na:

1. Obowiązek Państwa do zapewnienia ochrony praw człowieka przed negatywnymi skutkami/oddziaływaniem osób trzecich, w tym przedsiębiorstw (state duty to protect);
2. Odpowiedzialność przedsiębiorstw za przestrzeganie praw człowieka (the corporate responsibility to respect human rights);
3. Potrzebę zapewnienia skutecznych metod i procedur rozpatrywania skarg na naruszenia praw człowieka będące wynikiem działalności biznesowej.

Wytyczne te mają bardzo istotne znaczenie dla krajów Unii Europejskiej, która w komunikacie Komisji Europejskiej (dotyczącym odnowy strategii UE na lata 2011-2014 w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw) wskazuje na wzrost znaczenia praw człowieka jako jednego z najważniejszych aspektów Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw (ang. Corporate Social Responsibility – CSR). Nowa strategia Komisji Europejskiej w zakresie CSR wskazuje na potrzebę zintegrowania kwestii praw człowieka z kluczowymi obszarami działalności przedsiębiorstw.

Myślenie takie znalazło również wyraz w Konkluzjach Rady UE z dnia 25.06.2012 oraz w przyjętej Europejskiej Strategii Ramowej i Planie Działania w zakresie Praw Człowieka i Demokracji. Punkt 25. Planu Działania zawiera deklarację Państw Członkowskich UE dotyczących opracowania w 2013r. Krajowych Planów Wdrażania Wytycznych ONZ ds. Biznesu i Praw Człowieka.

W wielu państwach europejskich już od początku roku 2012 trwają prace nad wdrażaniem Wytycznych ONZ, przygotowywane są analizy naukowe i ekspertyzy mające stanowić

podstawę dla wprowadzanych zmian. Prowadzone są konsultacje społeczne. W Polsce, która także zobligowana do przygotowania planu wdrażania Wytycznych ONZ ds. Biznesu i Praw Człowieka, działania takie nie zostały jeszcze podjęte, choć planuje się powołanie Grupy Roboczej, która będzie pracować nad przygotowaniem takiego planu. Grupa ta składać się będzie z przedstawicieli Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Gospodarki i przedstawicieli partnerów społecznych.

W świetle powyższych zmian PIMG zdaje sobie sprawę, że ochrona praw człowieka w działalności biznesowej będzie coraz ważniejszym tematem debat i działań legislacyjnych naszego państwa oraz w UE, zmierzających nie tylko do kontroli działalności przedsiębiorców w danym kraju lecz także poza jego granicami – w przypadku inwestycji zagranicznych. Bardzo ważne jest więc, by już teraz rozpocząć debatę nad poszczególnymi działaniami legislacyjnymi. PIMG pragnie wziąć aktywny udział w tych debatach, a także w tworzeniu i analizowaniu nowych uregulowań dotyczących inwestycji zagranicznych jak i kontroli „łańcucha dostaw“ w świetle standardów ochrony praw człowieka. Dla PIMG istotne jest, by w prowadzonej debacie w kompleksowy i specjalistyczny sposób reprezentować interesy pracodawców i pracowników, biorąc pod uwagę wszelkie okoliczności związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

PIMG już dziś zwraca uwagę na rolę dialogu społecznego w zagadnieniach dotyczących Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw. Jako organizacja, która często reprezentuje pracodawców prywatnych, pragnie także wziąć udział w głęboko merytorycznej dyskusji na temat przestrzegania praw człowieka w kontekście biznesu, wdrażania Wytycznych ONZ ds. Biznesu i Praw człowieka, czy szerzej, roli biznesu w społeczeństwie. Istotną inspirację dla PIMG – aby czynnie wziąć udział w przygotowaniu planu wdrożenia Wytycznych ONZ ds. Biznesu i Praw Człowieka w Polsce – stanowią analizy naukowe i prowadzone prace nad wdrażaniem Wytycznych ONZ w innych państwach. Dodatkowo Instytut pragnie być gotów, by służyć pomocą i radą wszystkim chcącym podjąć działania mające na celu poprawę przestrzegania praw człowieka w kontekście biznesu, co znacząco może poprawić nie tylko wizerunek firmy, ale jej wyniki finansowe.

Autor: Marcin Kilanowski

Tekst stanowi wyraz osobistych poglądów autora.